

Ambities en randvoorwaarden

Ruimtelijke kaders voor repetitiegebouw Introdans

Februari 2026

GEMEENTE

Arnhem

Colofon

Deze nota Ambities en randvoorwaarden Introdans is opgesteld door de gemeente Arnhem.

beeld uit repetitie Squares, Introdans (fotograaf Sjoerd Derine)
beeld voorzijde: uit Pure, Introdans (fotograaf Hans Gerritsen)

Inhoud

<i>1. Inleiding</i>	<i>5</i>
<i>2. Context</i>	<i>7</i>
<i>3. Bouwenvelop</i>	<i>17</i>
<i>4. Introdans in de Stadsoase</i>	<i>19</i>
<i>5. Architectuur Introdans</i>	<i>25</i>

1 Inleiding

Aanleiding

Introdans heeft dringend nieuwe huisvesting nodig. De huidige huisvesting is sterk verouderd en voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. De huidige locatie biedt onvoldoende perspectief maar belangrijker nog, een nieuwe locatie in de nabijheid van het Stadstheater biedt veel synergie-voordelen. De clustering van Introdans en Stadstheater heeft niet alleen een toegevoegde waarde voor de functies zelf maar heeft ook betekenis voor de hele stad en zelfs stads-overstijgende uitstraling.

Introdans is een integraal onderdeel van de Stadsoase

De beoogde nieuwe locatie voor Introdans maakt onderdeel uit van de Stadsoase. Dit is een plek waar culturele gebouwen en een groene openbare ruimte samenkomen. Het is een fijne plek om te verblijven voor mens, plant en dier in alle seizoenen.

Stedenbouw, architectuur, landschap en stadsklimaat zijn in deze opgave onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het gebouw van Introdans zal net als het Stadstheater een essentieel onderdeel zijn van het “stads-oase”-systeem.

Als inspiratie zijn dan ook bijgevoegd de documenten “Stadstheater: ambities en randvoorwaarden voor een stadsoase” en “Stadsoase, stadsklimaat als inspiratiebron in alle seizoenen”. Deze documenten zijn gezamenlijk door de WUR en gemeente Arnhem opgesteld. Het eerste document beschrijft de randvoorwaarden die destijds meegegeven zijn bij het ontwerp van het Stadstheater. Het tweede document beschrijft de resultaten hiervan en laat zien welke integrale keuzes gemaakt zijn.

Leeswijzer

In dit document wordt eerst ingegaan op de complexe binnenstedelijke context. Verschillende tijdlagen komen hier samen. Er spelen diverse ontwikkelingen in de omgeving die van invloed zijn. Vervolgens komen de ruimtelijke ambities en randvoorwaarden aan bod.

6

2 Context

7

Ligging

De nieuwe huisvesting van Introdans komt aan de oostzijde van de huidige binnenstad, nabij het Stadstheater en maakt onderdeel uit van de Stadsoase. Samen met het Stadstheater en de Waalse kerk vormt de huisvesting van Introdans een cultureel cluster in de oostelijke binnenstad. Mogelijk komt daar op termijn nog de huisvesting van Oostpool bij op de locatie van het politiekantoor. Een zeer gewenste ontwikkeling, het is echter nog onzeker of Oostpool hier komt of ergens anders in de binnenstad.

De nieuwe huisvesting van Introdans komt op de hoek van de Beekstraat en Catharinaplaats, naast de Waalse kerk. In de huidige situatie bevindt zich hier het roze gebouwtje, ook wel de roze bunker genoemd en het parkeerterrein aan de Catharinaplaats met volwassen bomen. Verder bevindt zich hier nog een transformatorhuisje en twee ondergrondse vuilcontainers.

Het gebied bestaat uit een optelsom van losse, gebouwde fragmenten met verschillende maat en schaal en van verschillende tijds- en stijlperiodes. Er is nauwelijks ruimtelijke samenhang.

Aan de noordzijde grenst de locatie van Introdans aan kleinschalige woningen aan de Catharinaplaats (traditionele Wederopbouw). Aan de westzijde grenst het aan de Beekstraat met de shake-hands Wederopbouw. Aan de zuidzijde de middeleeuwse

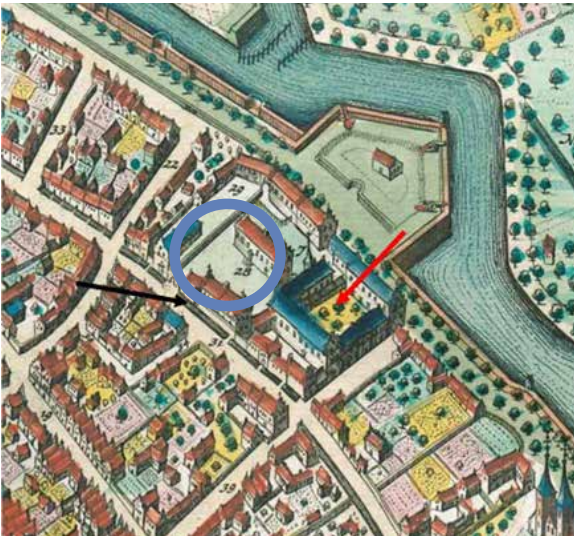
Waalse kerk (Rijksmonument uit de 15e eeuw). Het maakte ooit deel uit van het klooster Agnietenhof en later het Catharina gasthuis. Van dit complex is alleen de kerk behouden. Aan de oostzijde grenst het aan het vernieuwde Stadstheater in aanbouw.

Beeld van de huidige situatie. Links de Catharinaplaats met parkeerterrein en daarnaast het Stadstheater in aanbouw, rechts de Beekstraat. In het midden de roze bunker. (beeld AGK)

Historie

In het gebied komen drie prominente tijds-lagen samen: De middeleeuwse historische binnenstad, het slechten van de vestingwerken en de transformatie naar Singelpark (begin 19e eeuw) en de Wederopbouwplannen na de WOII.

Kaart van Arnhem door J. Blaeu, Tooneel der steden van de Vereenigde Nederlanden, 1649.

De zwarte pijl wijst naar de Jansbeek, de Waalse kerk ligt net boven de rode pijl, de blauwe cirkel geeft de beoogde locatie weer van Introdans.

De Binnenstad kenmerkt zich door een dichte bebouwing. De stad is opgebouwd uit smalle straten, stegen en enkele pleinen. De oostzijde van de binnenstad wijkt af van dit patroon. Hier bevond zich in de late middeleeuwen het Bethaniënklooster dat later overging in het Agnietenklooster. In 1636 trok het Catharina Gasthuis in het complex. De Waalse kerk maakte onderdeel uit van dit complex. Het kloostercomplex kende een wat grootschaliger verkaveling dan de rest van de binnenstad. Er was een omsloten groene hof aanwezig en het klooster en later het gasthuis hadden een duidelijke maatschappelijke functie. De Jansbeek, belangrijk in de ontstaansgeschiedenis van Arnhem, stroomde langs de westzijde van het complex.

Oorspronkelijk lag de grens van de Binnenstad achter de Waalse kerk, in het verlengde van de Walstraat. Langs de Walstraat liep de middeleeuwse stadsmuur. Het Stadstheater ligt op de plaats waar ooit de vestingwerken lagen.

Al vanaf 1830 werden de vestingwerken geslecht en de muren gesloopt. De restanten van de vestinggracht, de Lauwersgracht, werden opgenomen in het Singelpark.

Het Singelpark werd destijds voor alle inwoners aangelegd als groene gordel rondom de stenige binnenstad. Naast het ommetje rondom de stad was ook de beleving van het groen vanuit de stenige binnenstad belangrijk.

Langs het Singelpark verschenen villa's en herenhuizen. Ook het gebied tussen Walstraat en vestinggracht werd bebouwd.

Beoogde locatie Introdans (detail uit de "Plattegrond der Stad Arnhem", door H.J. Heuvelink, uit 1853)

Het Koningsplein werd in de 19e eeuw aangelegd als verbindingsruimte tussen de middeleeuwse stad en de singel. Hierop verscheen het eerste stadstheater in 1864. Dit is volledig afgebrand waarna een nieuw theater is gebouwd in 1938. Het Koningsplein had in die tijd een groene inrichting.

De situatie in 1880. GA beeldbank. In blauw de beoogde locatie voor Introdans

De WOII heeft grote gaten geslagen in de Arnhemse binnenstad, ook in dit oostelijk deel van de binnenstad. De Waalse kerk werd voor een deel verwoest maar is ook weer opgebouwd. Het Stadstheater bleef redelijk gespaard. Arnhem ging voortvarend aan de slag met Wederopbouwplannen, ook voor dit deel van de stad. Een grotere maat

en schaal worden geïntroduceerd in dit stadsdeel. De auto kreeg ruim baan, wegen werden verbreed en er werd ruim voorzien in parkeerplaatsen. Delen zijn uitgevoerd volgens de verschillende Wederopbouwplannen (bouwblokken langs de Singel en Catharinaplaats), sommige delen zijn gewijzigd (zoals het Politiekantoor dat een nog grotere maat en schaal kreeg) en sommige delen (met name rondom de Waalse kerk) zijn nooit uitgevoerd.

*Vastgesteld Wederopbouwplan 1949
De beoogde locatie van Introdans (blauwe cirkel) is nooit volgens plan uitgevoerd.*

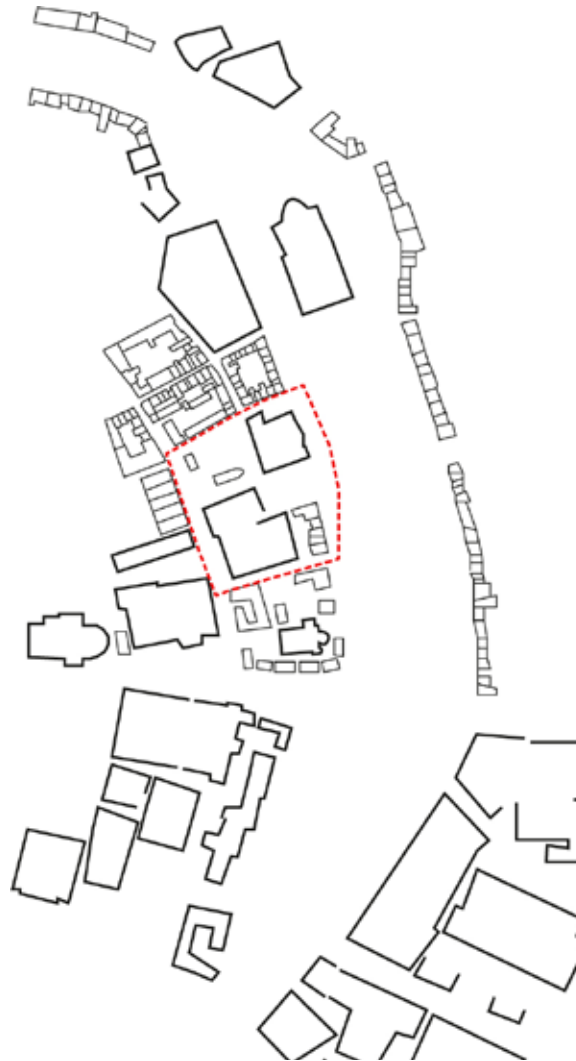
*Het Stadstheater "danst met het Singelpark."
Luchtfoto dateert van net voor het uitbreken van WOII.*

Helen en hechten

De oostelijke binnenstad, waarin de beoogde locatie van Introdans ligt, is een gefragmenteerd en weinig samenhangend stadsdeel. Abrupte overgangen in korrelgroottes, grote stenige openbare ruimtes met ruim baan voor de auto (inclusief parkeren op maaiveld) en monofunctionaliteit kenmerken dit stadsdeel.

De opgave voor de toekomst is om dit stadsdeel te helen en te hechten. Een ruimtelijk samenhangend stadsdeel, met een eigen identiteit en functionaliteit, waarin de verschillende tijdslagen vanzelfsprekend samenkomen en een meer geleidelijke overgang in maat en schaal gemaakt wordt van de kleinschalige middeleeuwse en dichtbebouwde stad naar de ruimer opgezette en grootschaliger Wederopbouwstad.

Waar een andere balans komt in de hoeveelheid openbare ruimte versus de bebouwing. Met een openbare ruimte die een aantrekkelijke verblijfskwaliteit heeft, waarin de voetganger de ruimte krijgt, de auto teruggedrongen wordt en die groener en minimaal verhard is.

Korrelgroottes in binnenstad oost

De ontwikkeling van het repetitiegebouw van Introdans kan bijdragen om dit gebied stedenbouwkundig te verbeteren, evenals de mogelijke ontwikkeling van het politiekantoor. In het Bestuurskwartier, dat ten zuiden ligt van dit gebied, spelen de plannen voor uitbreiding van het Stadhuis en de ontwikkeling van het Paleis van Justitie waardoor dit hele stadsdeel een transformatie ondergaat.

Legenda

- Centraal verblijf- en werkkwartaal
- Water
- Nieuwe groenruimte
- Verleggen van
- Weggebruik

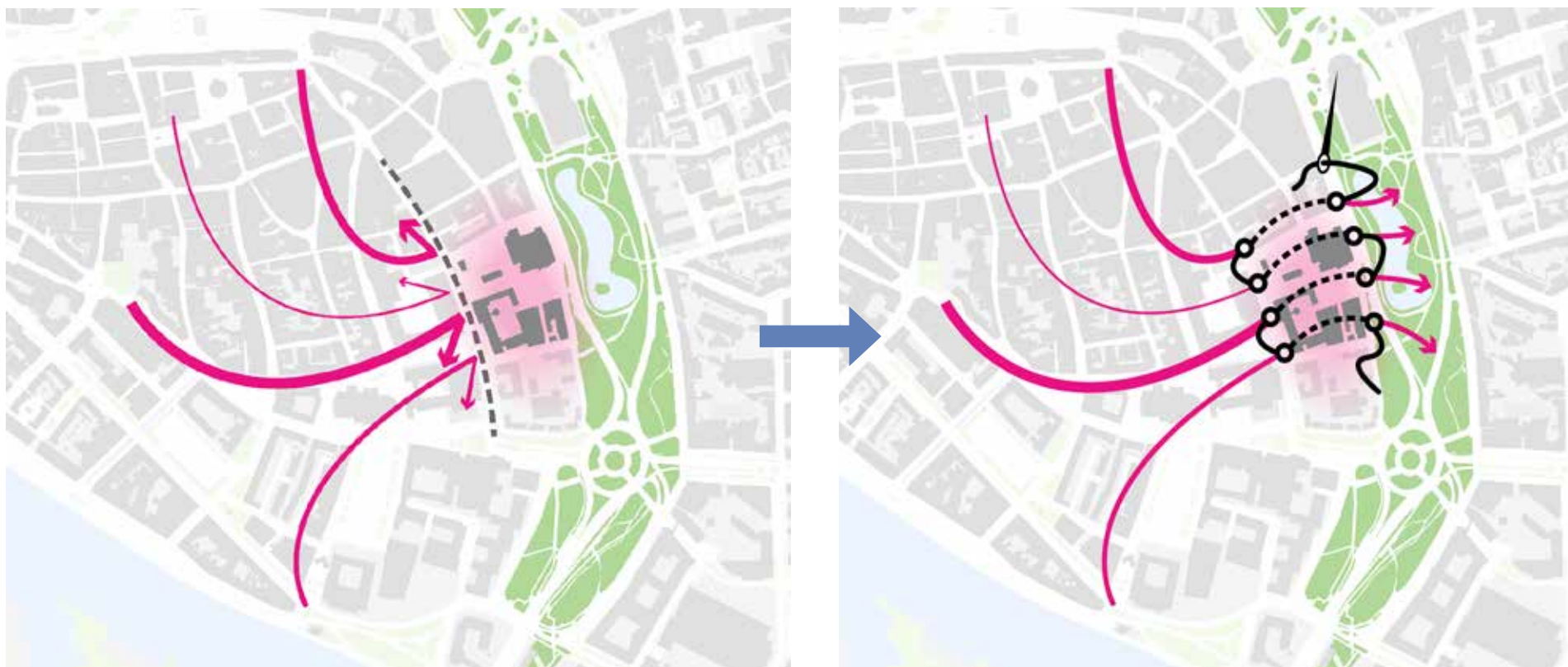
Ontwikkelingen Binnenstad Oost

Verdichten, verbinden en verduurzamen

In dit stadsdeel liggen kansen voor verdichting. Er kan een stadsdeel ontstaan met een eigen identiteit en programma-mix, aanvullend op andere delen in de binnenstad. In dit gebied liggen kansen voor versterking van cultuur (synergie tussen podia, gezelschappen en makers) en kansen voor maatschappelijk programma (van oudsher hier aanwezig).

Het stadsdeel vormt de verbinding tussen de van oorsprong middeleeuwse binnenstad en het Singelpark.

Routes die nu niet doorlopen, verbinden in de toekomst de binnenstad weer met haar Singelpark. Het gebied vormt een eigen bestemming en tegelijkertijd is het een schakel in een groter systeem. Ook op gebied van duurzaamheid kan het gebied dit stadsdeel nieuwe energie en elan geven.

Introdans is onderdeel van de Stadsoase

De nieuwe huisvesting van Introdans is een belangrijk onderdeel van de Stadsoase. De Stadsoase bestaat uit culturele gebouwen en een aantrekkelijke openbare ruimte die fijn is in alle seizoenen voor mens, plant en dier.

In de visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk is de Stadsoase aangewezen als stadshof. Het vormt een belangrijke schakel in het Koele Netwerk. Het is een bestemming op zich maar vormt ook een verbindende schakel tussen binnenstad en Singelpark. In een Stadshof is minimaal 40% schaduw van bomen.

De Stadsoase ligt in de centrale verblijfs- en ontmoetingszone (in geel weergegeven op naastgelegen beeld). In deze zone liggen diverse culturele en maatschappelijke gebouwen zoals Rozet, Focus filmtheater, Eusebiuskerk, Stadhuis en Stadstheater. Het is een belangrijke plek om elkaar te ontmoeten in de binnenstad. Het gebied verbindt de middeleeuwse stad die ten noorden van deze zone ligt en de Wederopbouwstad die ten zuiden ligt. Dit stadsdeel is in de WOII grotendeels verwoest en weer opgebouwd.

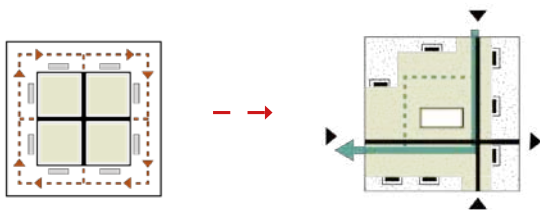
Visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk (beeld Bureau Omgeving) met daarin de Stadsoase.

Droombeeld van de Stadsoase . Links de Waalse kerk, op de achtergrond het Stadstheater (beeld Novascope).

In de Stadsoase staat ontwerpen met een aangenaam en divers stadsklimaat centraal. Het is een integrale benadering van stadsklimaat waarbij stedenbouw, landschap en architectuur samenwerken om comfortabele en uitnodigende plekken te maken. Het is ontworpen met de verschillende seizoenen.

In de Stadsoase is een bouwvlak gereserveerd voor Introdans op de hoek van de Beekstraat en Catharinaplaats. Het grenst aan de Kloostertuin, een groene en schaduwrijke tuin rondom de Waalse kerk. Het eeuwenoude klimaatprincipe van een ommuurde kloostertuin die hier vroeger aanwezig was is op een eigentijdse manier ingevuld.

principes klassieke kloostertuin vertaling naar Stadsoase

Het stedenbouwkundige principe van een ommuurde kloostertuin is vertaald naar een door gebouwen omsloten hof met bomen. Dat zorgt voor het vasthouden van koelte

op deze plek. De vorm van architectuur van het stadstheater zorgt voor beschutting tegen harde valwind, terwijl de gevel van het theater een ideale plek biedt om in de zon te “nestelen” voor mens, plant en dier. De stenen wand van de Waalse kerk is een zonovergoten zitplek voor de eerste warmte in het vroege voorjaar en late najaar. Regenwater wordt opgevangen op het dak van het theater en voorziet bomen van water in droge periodes, zodat ze dan de nodige koelte en schaduw kunnen bieden. Langs de voetpaden stroomt een beekje dat zorgt voor transport van het water. Het watervalletje overbrugt het hoogteverschil in het gebied en biedt niet alleen verkoeling maar ook het plezier van spelen en voetjes koelen. Door het geluid kun je de koelte horen.

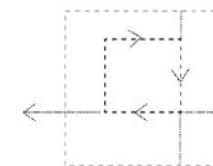
Introdans en Stadstheater zijn verbonden via de Kloostertuin. Het padenstelsel verbindt beide gebouwen en de binnenstad.

In de bijlage “Stadsoase, stadsklimaat als inspiratiebron in alle seizoenen” en op de website van gemeente Arnhem <https://www arnhem.nl/project/aanleg-van-een-stadsoase/>, is uitgebreid informatie te vinden over de Stadsoase.

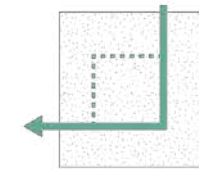
Principes Kloostertuin:

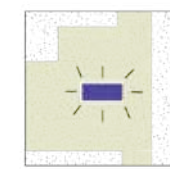
de assen

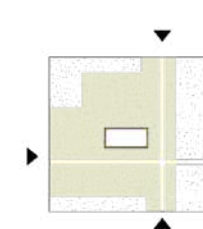
het informele wandelcircuit

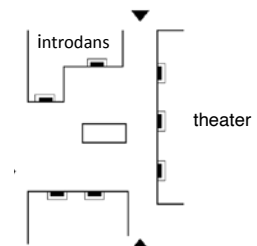
het water stroomt langs de hoofdassen

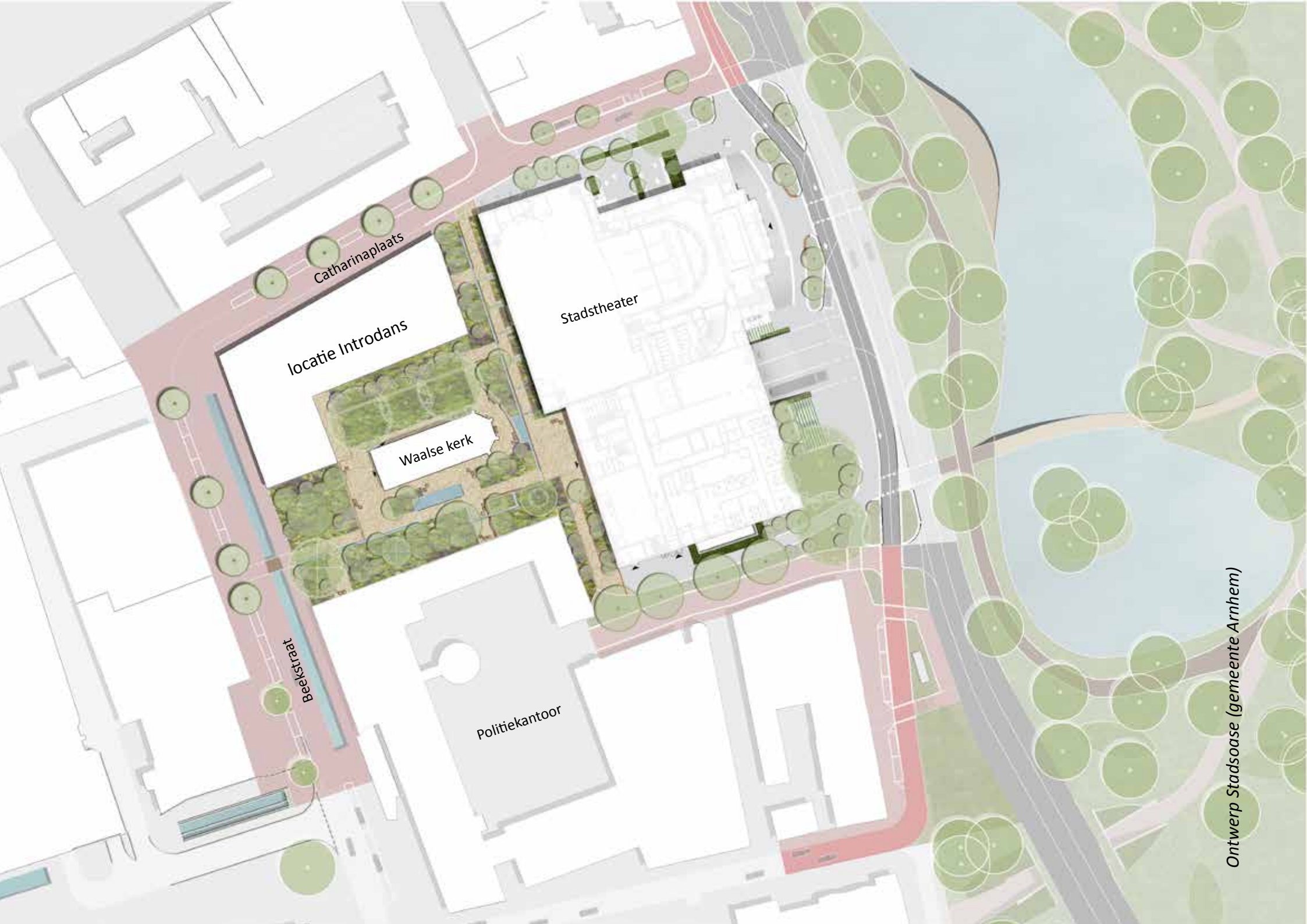
het bijzonder object in het hart van Stadsoase

maximaal groen en minimale bestrating/ duidelijke entrees

gebouwen zijn onderdeel van oase/ nestelen in gevels

locatie Introdans

Walse kerk

Stadstheater

Politiekantoor

Catharinaplaats

Beekstraat

Ontwerp Stadsoase (gemeente Arnhem)

Ambitie en randvoorwaarde 1.
Introdans vormt een pastuk in het stedelijk weefsel.

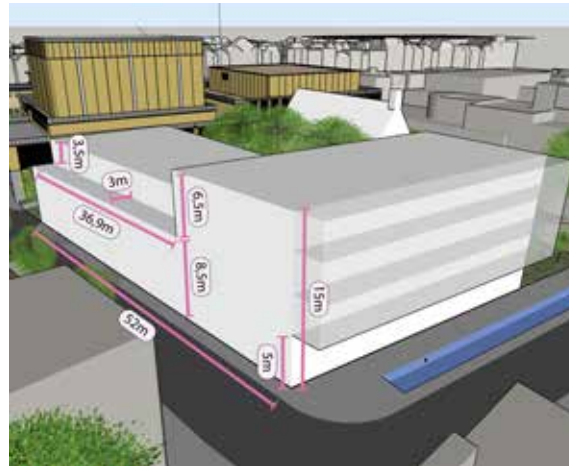
3 Bouwenvelop

17

De bouwenvelop geeft de maximale bebouwingsruimte weer voor de huisvesting van Introdans. Dit is ruimer dan het benodigde volume zodat er voldoende ontwerpruimte is om tot een goed gebouw te komen. Er is beperkte speling mogelijk in de hoogte ten behoeve van technische aspecten zoals een groen dak of hoogteverschillen in maaiveld.

De nieuwe bebouwing van Introdans vormt een overgang tussen de kleinschalige middeleeuwse bebouwing en de Wederopbouw. Het vormt daarmee een passtuk in het stedelijk weefsel en brengt samenhang en logica in dit weefsel.

Het accent van de bouwmassa ligt aan de Beekstraat. De Beekstraat kan meer bouwmassa aan dan de Catharinaplaats omdat deze een meer stedelijke schaal en maat heeft terwijl de Catharinaplaats kleinschaliger is. De bouw mogelijkheden aan de Catharinaplaats zijn dan ook beperkter met een terugliggende laag op de verdieping.

Van belang is dat er voldoende wandvorming langs de Beekstraat is en dat de Beekstraat weer herkenbaar als straat is met aan weerszijden bebouwing. In de huidige situatie is er een groot "gat" in de bebouwing en loopt de Beekstraat weg in een ongedefinieerde ruimte. Het "gat" tussen het huidige

politiekantoor en de huisvesting van Introdans dient zo beperkt mogelijk te zijn.

Beeld vanaf de zuidzijde van de Beekstraat

Tussen de nieuwe huisvesting van Introdans en de Waalse kerk staan drie prachtige volwassen bomen. Deze bomen blijven behouden en mogen niet aangetast worden. Het bouwvlak houdt beperkte afstand tot de bomen. Dat betekent dat in de bouwwijze van het nieuwe gebouw hier rekening mee gehouden moet worden en dat de boomkronen dicht op de gevel komen.

De Jansbeek stroomt door de Beekstraat. Er is een openbaar pad van ongeveer 3m breed tussen het nieuwe gebouw van Introdans en de beek.

Ambitie en randvoorwaarde 2.
Introdans is integraal onderdeel van de Stadsoase.

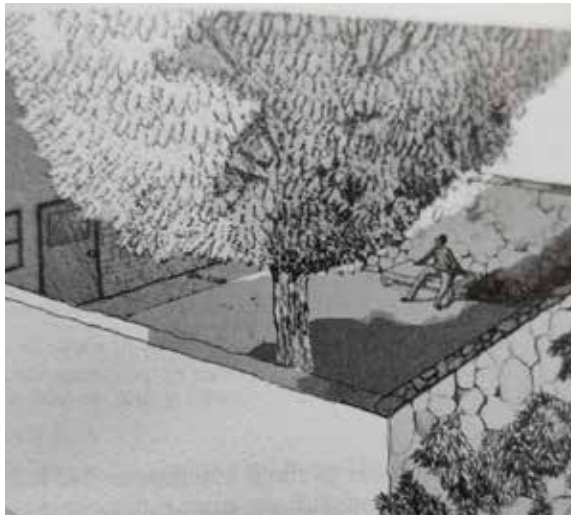

4 Introdans in de Stadsoase

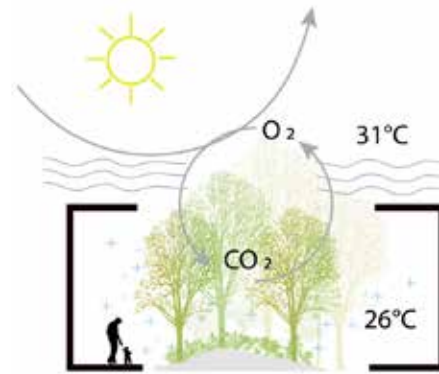
19

Pooling the Cool

In de middeleeuwen was hier al een ommuurde kloostertuin aanwezig. Dit eeuwenoude klimaatprincipe van een ommuurde tuin wordt vertaald naar het nu, naar het stedenbouwkundig principe van “pooling the cool” (de koelte vasthouden). Het vernieuwde Stadstheater, de huisvesting van Introdans en het politiekantoor vormen samen de “ommuring” van de groene Kloostertuin waarin volwassen bomen zorgen voor verdamping en schaduw zodat er een koele plek ontstaat.

Beeld: Design with microclimate, Robert D. Brown, 1954

Beeld: Het principe “pooling the cool”, Novascape

Het bouwvlak van Introdans heeft dan ook een L-vorm zodat er voldoende “ommuring” kan ontstaan en er tevens voldoende programma van Introdans op maaiveld gerealiseerd kan worden.

Aangenaam stadsklimaat

De huisvesting van Introdans is onderdeel van de Stadsoase en draagt bij aan een aangenaam stadsklimaat in de directe leefomgeving (Kloostertuin, Beekstraat en Catharinaplaats). Dit zal tot uiting moeten komen in het gebouwwontwerp. Er zijn veel verschillende mogelijkheden en kansen die benut kunnen worden. Ter inspiratie de volgende voorbeelden:

Schaduwwerking door middel van een overstek aan de Beekstraat (westzijde). Een groene gevel (westzijde, noordzijde). Materialisering die zonlicht verspreid zodat het minder snel opwarmt (zuidzijde). Het opvangen van regenwater op een groenblauw dak. Het gebruik van regenwater voor toiletspoeling. Verblijfsplaatsen van verschillende

Beeld westgevel Stadstheater: Novascape, Braaksma en Roos, Civic.

Symbiose Stadstheater en Stadsoase door een groot raam zodat er contact is tussen binnen en buiten, nissen om in te zitten en geïntegreerde dierenverblijfsplaatsen (“nestelmuur”), groene gevels voor koelte en reliëfrijke gevels in lichte kleurstelling die zonlicht verspreiden.

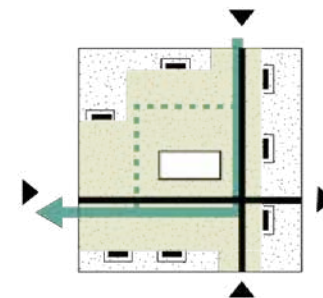

Alzijdig gebouw met een formeler profiel aan de Beekstraat en Catharinaplaats en een informeler profiel aan de Kloostertuin. Zoekgebied laden en lossen en techniek aan de Catharinaplaats.

dieren (aansluitend bij biotoop) integreren in de architectuur. Kleurstellingen en materialen die zonlicht reflecteren of juist opnemen afhankelijk van het gewenste effect en situering van de gevel. Goed gesitueerde (raam)openingen en functies die bijdragen aan een aantrekkelijk en levendig beeld. Van belang is om te ontwerpen vanuit het gewenste klimaat. Zie ook de documenten “Stadstheater: ambities en randvoorwaarden voor een stadsoase” en “Stadsoase, stadsklimaat als inspiratiebron in alle seizoenen” voor meer inspiratie.

Gevels

De gevels moeten aansluiten op de Stadsoase. Daarbij heeft het gebouw twee gezichten: een formeler gezicht en stedelijke uitstraling naar de stad (Catharinaplaats en

Principes Kloostertuin.

Beekstraat) en een informeler gezicht naar de Kloostertuin. Hier vormen de gevels een geheel met de tuin. De principes van de Kloostertuin (pag 14) worden toegepast.

Entrees

Elk gebouw in de Stadsoase heeft een formele entree naar de stadszijde en een informele entree naar de tuin. De hoofd-entree van Introdans bevindt zich aan de Beekstraat en is hier onderdeel van het stadse leven. Een informele entree bevindt zich aan de Kloostertuin zodat makkelijk de verbinding gemaakt kan worden met het Stadstheater. Er vindt de nodige uitwisseling plaats met het Stadstheater, bijvoorbeeld door het gebruik van de studio in het Stadstheater door dansers van Introdans of bijvoorbeeld schoolklassen die een bezoek brengen. Het ontwerp van de Stadsoase geeft aan waar mogelijkheden zijn voor een entree.

Goed om te realiseren daarbij is dat er een behoorlijk hoogteverschil in het gebied is. Dat is ook goed te zien aan de entrees van de huizen aan de Catharinaplaats. Het hoogteverschil langs de gevel van Introdans aan de Catharinaplaats is ongeveer 90-100cm.

Hoogteverschil Catharinaplaats (M.Ronner).

Parkeren, laden en lossen

Er komen geen parkeerplaatsen voor personeel bij de nieuwe huisvesting van Introdans. Deze zijn overigens ook niet nodig. Het stallen van fietsen van personeel zal inpandig plaatsvinden bij Introdans of Stadstheater. Bezoekers met de auto kunnen parkeren in de openbare garages en bezoekers met de fiets kunnen hun fiets stallen in de fietsenstalling van het Stadstheater of in andere openbare fietsenstallingen.

Het laden en lossen van de kleine Introdansbus zal inpandig opgelost worden. Dit zal aan de zijde zijn van de Catharinaplaats. De decors worden elders in de stad gemaakt

en opgeslagen. De tourbus stopt niet op deze locatie. Een paar keer per jaar stopt de Introdanstruck bij het gebouw. Er is geen structurele parkeerplaats nodig, wel voldoende ruimte voor passeren van nooddiensten.

Klimaatadaptief en natuurinclusief

De Gemeente Arnhem heeft een Strategie Klimaatadaptatie opgesteld met ambities voor de periode 2020-2030. Dit heeft betrekking op het voorkomen van wateroverlast, tegengaan van verdroging en verminderen van de stedelijke hittestress. Daarbij is het uiteraard ook belangrijk om zoveel mogelijk hitte in het gebouw te voorkomen door een klimaatadaptief ontwerp. De bebouwing van Introdans kan in samenhang met het gebied bijdragen aan de ambities in de Strategie Klimaatadaptatie.

Het (beleids)minimum voor regenwateropvang is een regenwaterretentiecapaciteit van 40 lt/m² kaveloppervlak per 24 uur. Het afvoerdebiet is maximaal 2,5 l/m².h. Het beleidsminimum is een startpunt. Het streefpunt ligt hoger: Het op gebiedsniveau vasthouden van regenwater overeenkomstig met 60l/m² oppervlak van het dak/

gebied. Daarnaast kan bijvoorbeeld een regenwaterbufferopslag ingezet worden voor toiletspoeling. Een deel van het regenwater is benodigd in de Stadsoase, met name ten behoeve van het plantvak voor de Waalse kerk. In het ontwerpproces zullen gebouw en gebied goed op elkaar afgestemd moeten worden.

Introdans is onderdeel van de te realiseren stadsoase. Het wordt daarmee onderdeel van een groter systeem waartoe ook het Singelpark behoort en diverse koele routes. De ambities liggen dan ook op versterken van het integrale systeem en ontwerpen in een bredere context en samenhang.

Ten aanzien van natuurinclusief ontwerpen moedigen we ontwerpers aan om met eigen, innovatieve oplossingen te komen, onderdeel van het grotere systeem van binnenstad, Stadsoase en Singelpark. De maatregelencatalogus Natuurinclusief Bouwen, ontwikkeld door de gemeente Arnhem, kan inspiratie bieden.

Voor het vergroten van biodiversiteit zijn een viertal bouwstenen benoemd:

A. Instandhouding en versterking van het

leefgebied van diersoorten door te voorzien in verblijfplaatsen voor vogels, vleermuizen en insecten;

B. Behouden en versterken van de biodiversiteit door het toepassen van groen aan/op/om het gebouw om de aantrekkelijkheid voor dieren te vergroten;

C. Toepassen van meer groen en blauw in de directe omgeving in samenhang met de klimaatadaptieve maatregelen;

D. Boominclusief ontwerpen en het behoud van bomen als uitgangspunt te nemen.

Er zullen zes bomen moeten wijken voor de bouw. Deze bomen worden gecompenseerd in de Stadsoase. De kroonoppervlakte wordt minimaal gecompenseerd en de schaduwwerking en biodiversiteit worden versterkt zodat de totale natuurwaarde sterker wordt ten opzichte van de huidige situatie. In het allereerste begin van de planvorming

Water vormt een belangrijke beleving en voedingsbron in de Stadsoase. Het ondergrondse water uit de Jansbeek wordt zichtbaar naar boven gebracht.

van de Stadsoase is daarvoor al een I-tree onderzoek uitgevoerd en zijn de effecten al in kaart gebracht. De drie bomen naast de Waalse kerk blijven behouden en krijgen een rijkere bodem om in te staan. Deze bomen staan dicht op het geplande repetitieggebouw van Introdans. Introdans zal dan ook respectvol met deze bomen moeten omgaan, zowel tijdens de bouw als na gereedkoming van het gebouw.

De bouwwijze zal respectvol moeten zijn zowel voor de natuurlijke omgeving als voor de directe leefomgeving. De situatie in de binnenstad is krap, er is nauwelijks ruimte en tegenover de locatie staan woningen.

Techniek en afval

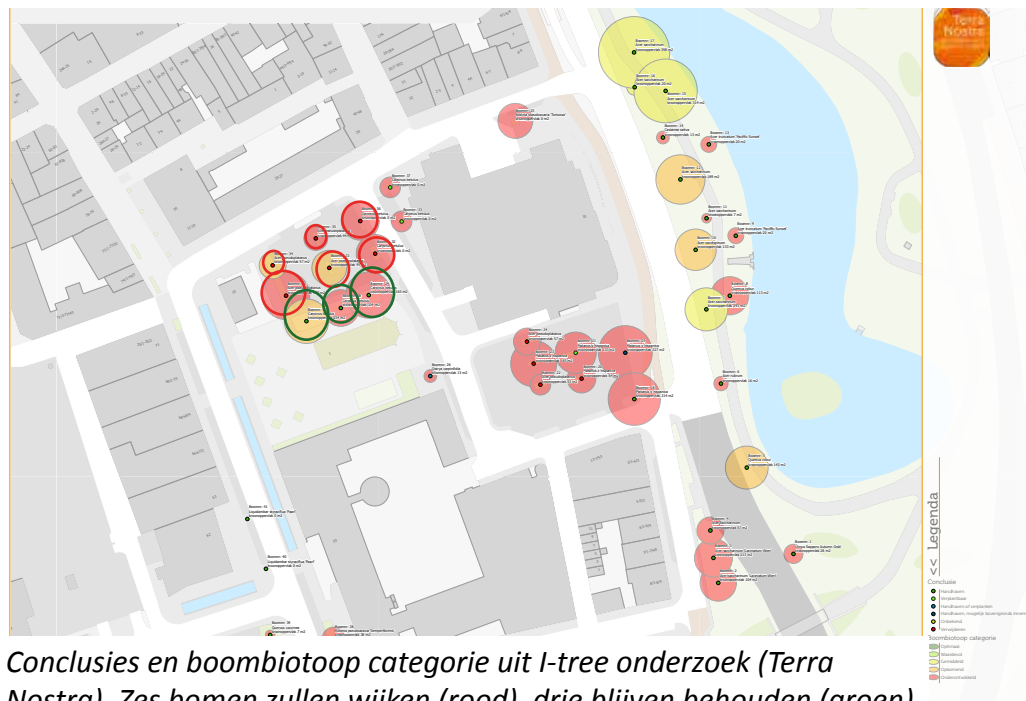
Alle techniek en afval wordt in pandig opgelost. Er is geen plek in de openbare ruimte. De wijktrafo die zich op dit moment op de

beoogde bouwlocatie bevindt wordt in pandig opgelost. Hiervoor gelden specifieke eisen die aangegeven zijn door Liander. De meest logische plaats voor de wijktrafo is aan de zijde van de Catharinaplaats.

Energie en circulair

De huisvesting van Introdans vormt een nieuwe schakel in het WKO-netwerk in de binnenstad Oost en wordt aangesloten via de Catharinaplaats. Alle leidingwerk (WKO, water, elektra etc.) komt het gebouw binnen via de Catharinaplaats.

Ten aanzien van circulariteit geldt dat een MPG-score van 0,8 wettelijk verplicht is. De ambitie ligt echter hoger. Het streven is 25% circulair bouwen. Het Nieuwe Normaal is een praktische leidraad die een set indicatoren bevat. De vier standaard indicatoren uit Het Nieuwe Normaal zijn: MPG (lager dan 0.5), materiaalgebonden CO2 uitstoot (240kgCO2 eq /BVO of minder), herkomst materialen (20% of meer uit niet-primaire bronnen) en losmaakbaarheid (50% of meer). De belangrijkste circulaire ingreep bestaat overigens uit het medegebruiken van de studio in het Stadstheater zodat er minder nieuw gebouwd hoeft te worden.

Conclusies en boombiotop categorie uit I-tree onderzoek (Terra Nostra). Zes bomen zullen wijken (rood), drie blijven behouden (groen).

Ambitie en randvoorwaarde 3.
Introdans is in balans met de omgeving.

*Beeld uit Canto Ostinato, Less is more, Introdans
(fotograaf Hans Gerritsen)*

5 Architectuur Introdans

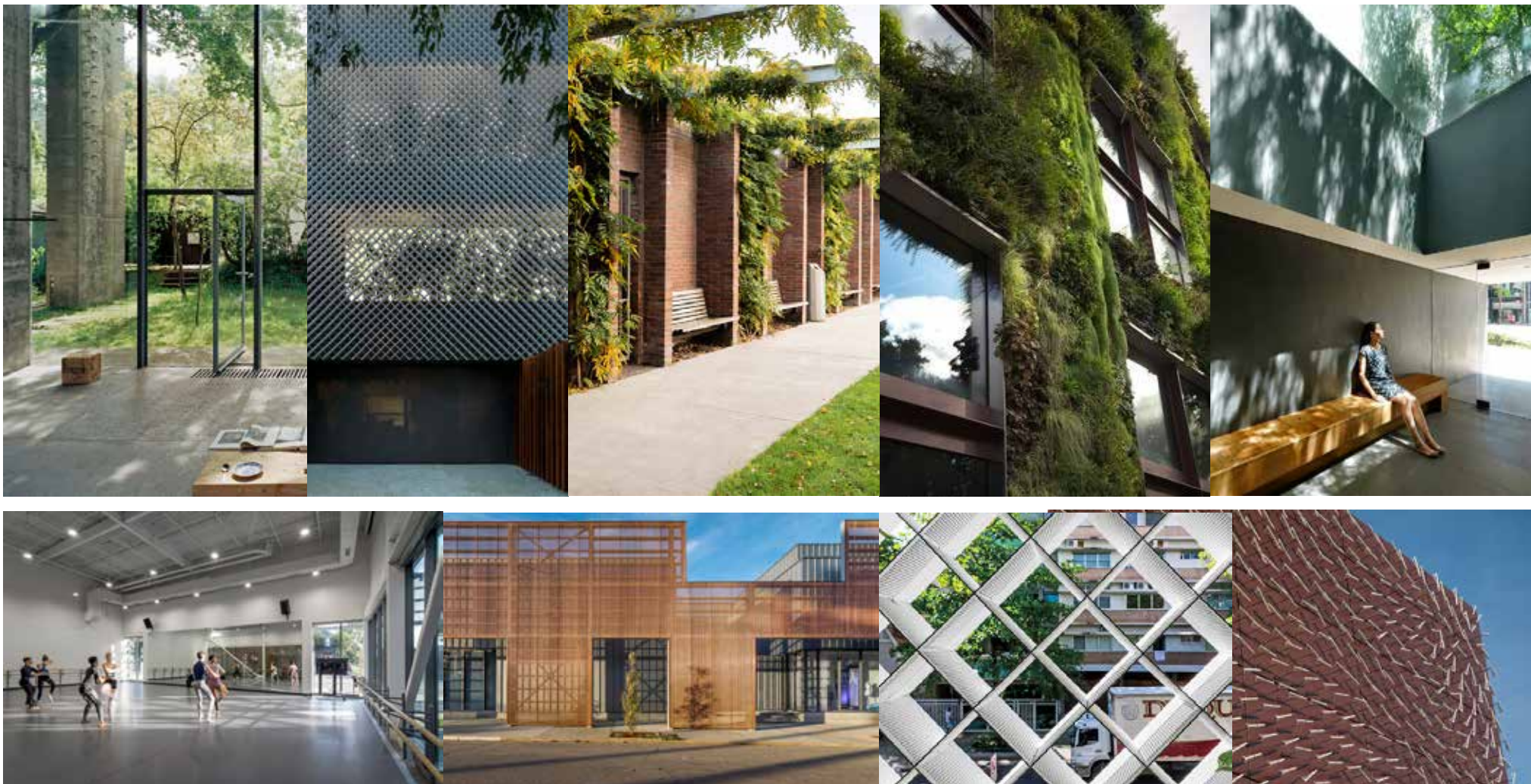
25

De nieuwe huisvesting van Introdans komt in een gebied met een rijke historie. Verschillende tijdslagen komen hier samen. Er zijn vertegenwoordigers uit de middeleeuwen (Waalse kerk en de Jansbeek), de 19e eeuw (monumentale deel Stadstheater), de traditionele Wederopbouw (Cathari-naplaats), de Shake Hands Wederopbouw (bebouwing aan de Beekstraat tegenover) en de jaren '60 (politiekantoor).

Dit gebied zal door de ontwikkeling van de Stadsoase met daarin het vernieuwde Stadstheater en de huisvesting van Introdans weer geheel en geheel worden tot een samenhangend gebied dat meer is dan een collectie losse gebouwen. De Stadsoase bindt samen waarbij er ruimte is voor de verschillende tijdslagen in architectuur. Daarbij stelt de huisvesting van Introdans zich als vertegenwoordiger van de nieuwe tijd ingetogen op. De Waalse kerk is immers het hart van de Kloostertuin en het centrale middelpunt.

Een collectie van gebouwen (Foto's huidige situatie M. Ronner, beelden Stadstheater Braaksma en Roos en Civic architects).

Inspiratiebeelden voor architectuur met aandacht voor een aangenaam stadsklimaat, oa: Weathervane Wall, Ipanema office building (Bernardus Architecture), Musee du Quai Branly, ballet Memphis (Archimania Tennessee Architecture), Munthof Antwerpen, Atelier Hermann Rosa.

De huisvesting van Introdans vormt een samenhangend totaal ensemble met het Stadstheater, Waalse kerk en het politieggebouw dat mogelijk een transformatie ondergaat en dan huisvesting kan bieden aan Oostpool of een andere functie.

Het gebouw wordt als een geheel, als één gebouw ontworpen en niet als een verzameling van (kleinere) aaneengeschakelde gebouwen. Zo wordt een overgang gemaakt van de kleinschalige middeleeuwse korrel naar de grootschalige Wederopbouw.

Op de huidige locatie bevindt zich overigens een klein gebouw, de roze bunker genoemd. Dit gebouw zal verdwijnen. De maat, schaal en situering matcht niet met de omgeving. Het is te klein om ingepast te kunnen worden in de huisvesting van Introdans.

De architectuur van de huisvesting van Introdans is ingetogen en in balans met de omgeving. Een eenduidige en rustige vormtaal en tegelijkertijd representatief met voldoende aandacht voor detail gezien de ligging in de binnenstad.

Het gebouw is aantrekkelijk aan alle zijden

waarbij er gezocht wordt naar een goede verhouding tussen open en gesloten, tussen tonen en verbergen. Het mag juist gezien worden dat er gedanst en gewerkt wordt. Interactie tussen publieke ruimte en het programma binnen is uitgangspunt.

Transparantie en levendigheid in de plint is in ieder geval gewenst aan de zijde van de Beekstraat. Het gebouw moet hier uitnodigen om verder te kijken en de Stadsoase onthullen zonder deze prijs te geven.

Aan de zijde van de Catharinaplaats wordt een aantrekkelijk beeld gemaakt naar de woningen die tegenover liggen. De inpandige functies zoals de wijktrafo en het laden en lossen hebben geen negatieve invloed op de plintkwaliteit of routing. Het gebouw moet hier bijdragen aan een goede woon- en leefomgeving. Dat geldt natuurlijk ook voor de gevel aan de Beekstraat.

Aan de zijde van de Kloostertuin ligt het accent in de gevels op de symbiose met de Kloostertuin en een meer fluïde overgang openbaar - privé waarbij gebouw en openbare ruimte in elkaar overgaan zonder harde barrières op te werpen.

Op de pagina hiernaast (pag 26) staan voorbeelden van ontwerpen met stadsklimaat in de architectuur, een kenmerkend onderdeel van deze opgave.

De ontwerpogave kent een complexe stedenbouwkundige situering waarin verschillende tijdlagen samenkomen. Waar gebouwen met een verschillende culturele/ maatschappelijke functie en uitstraling samen een ensemble vormen. Waar de Stadsoase alles samenbindt. Waar vanuit Introdans specifieke eisen worden gesteld, bijvoorbeeld als het gaat om de interactie van binnen naar buiten en andersom. Kortom een complexe ontwerpogave waarin een passtuk gezocht wordt. Daarom is in dit document vooral de opgave benoemd en wordt geen richting voorgeschreven voor architectuur of materialisering. Er is een goede dialoog nodig om te komen tot een passend antwoord op de opgave. Allereerst met Introdans, maar juist ook met de omgeving. De dialoog leidt naar de passende vorm en architectuur!

